

Veliko manifestacijsko zborovanje v Trbovljah

Tujega nočemo, svojega ne damo!

V četrtek, 20. septembra popoldne so se Trboveljčani zbrali v velikem številu k manifestacijskemu zborovanju. Na trg v Trbovljah, kjer je bilo to zborovanje, je prišla večstotna množica, na čelu z rudarsko godbo, pevci, sindikalne podružnice z zastavami, tereni OF s harmonikami, prav tako pionirji s svojimi zastavami. Še nikoli ni bilo na trgu v Trbovljah zbrano toliko ljudi kot v četrtek popoldne.

Zborovanje trboveljskega prebivalstva se je vršilo v počastitev 4. obletnice priključitve Primorske in Istre k Jugoslaviji in v protest proti reviziji mirovne pogodbe z Italijo, prav tako pa so ljudske množice na tem zborovanju zahtevale izročitev vojnih zločincev Artukoviča in Paveliča. Ob tem zborovanju so odkrili spominsko ploščo na hiši prve žrtve fašizma leta 1924, kjer so nekdanji Orjunaši tovariša Franca Fakina zverinsko mučili, nato pa ga v kamnolomu pod Klečko ustrelili. Trboveljska godba je v počastitev tega delavskega mučenika zaigrala žalni koral.

Zborovanje se je pričelo ob 5. uri popoldne. Odprl ga je predsednik mestnega odbora OF, tov. Ivan Dolinar, ki je podal besedo sekretarju MK KPS Trbovlje, tov. Jožetu Piklu. Tovariš sekretar je v svojem govoru orisal zgodovinsko borbo slovenskega življa na Primorskem, prav tako pa tudi ošibal zločinstva narodnih izdajalcev Artukoviča, Paveliča, škofa Rožmana in drugih. Govornik je bil večkrat prekinjen z vzkliki, v katerih je zbrana množica zahtevala kaznovanje vseh vojnih zločincev, prav tako pa odstranitev vseh tistih, ki še rovarijo in ribarijo v kalnem med nami in so proti izgradnji socializma pri nas. Ljudstvo je ogorčeno protestiralo proti reviziji mirovne pogodbe z Italijo, ki bi bila v škodo slovenskega in hrvatskega ljudstva v naši Primorski in Istri.

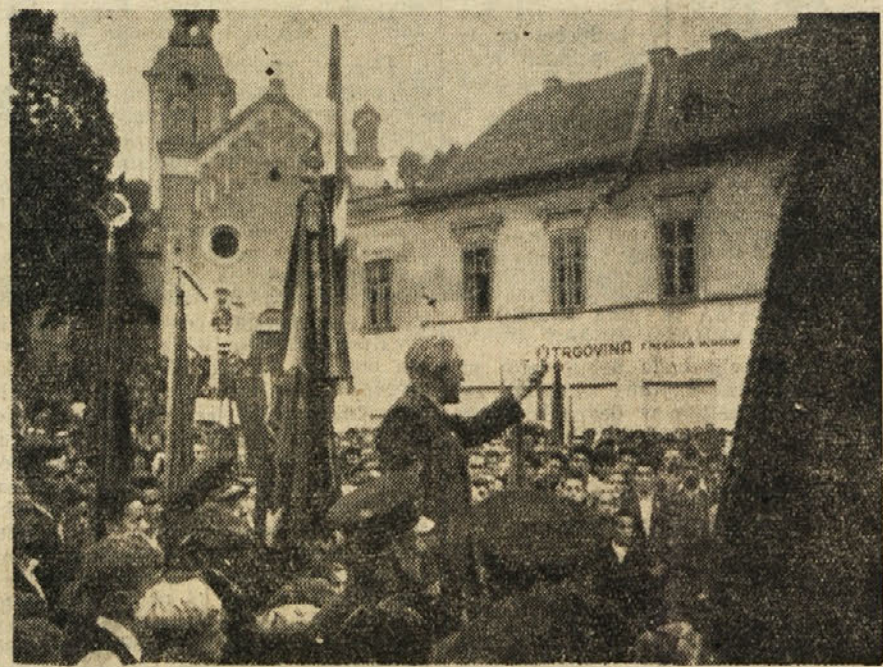
Spominjajoč se velikih dogodkov iz naše narodnoosvobodilne borbe in grozot,

ki sta jih prizadejala našemu narodu Bela garda in okupator, so se oglašali iz zbrane množice še razni govorniki. Tako je v imenu trboveljskih žena spregovorila tovarišica Miči Pakova, ki je pozvala vse žene na skupno borbo proti vsem tistim, ki so proti izgradnji socializma pri nas.

Toplo pozdravljen je nato spregovoril star trboveljski bорец za delavske

nili, čeprav si jih nekateri želijo. Tovariš Giulianti se je dotaknil tudi trboveljskih duhovnikov, župnika Gorogranc in kaplana Volaska ter obsodil njuno ponašanje.

Tov. inž. Ivan Pintarič je v naslednjem v imenu vseh članov OF mesta Trbovlje ostro obsodil protiljudsko delovanje župnika Martina Gorogranc in kaplana Volaska, ki nista hotela podpisati

Zbrana množica posluša govor

pravice, tov. Ivan Giulianti, ki je leta 1924 delal skupno s tovarišem Francem Fakinom. Govoril je o tedanjih žalostnih dogodkih in dejal, da ne bomo nikdar dopustili, da bi se ti časi še kdaj povr-

resolucije, v kateri štajerski duhovniki zahtevajo izročitev vojnih zločincev Artukoviča in Paveliča. Ljudstvo je zahtevalo, da se oba duhovnika izženeta iz trboveljskega okraja. Večstotna množica je odobravalna in sprejela odlok, ki ga je izdal OLO Trbovlje, da se gospodu Martinu Gorograncu in gospodu Volasku prepove bivanje na teritoriju okraja Trbovlje. Ogorčeno ljudstvo je na zborovanju samo obračunalo s protiljudskim kaplanom Volaskom in ga takoj izgnalo iz Trbovelj.

Izvršnemu odboru OF Slovenije je bila poslana s tega zborovanja resolucija s sledečim besedilom:

NE MOREMO DOVOLITI IN NIKDAR NE BOMO DOPUSTILI, DA BI LJUDJE KOT STA DUHOVNICA MARTIN GOROGRANC IN VOLASKO TER NJIM PODOBNI SE NADALJE ROVARILI IN V KALNEM RIBARILU MED NAMI

Člani OF mesta Trbovlje, zbrani na velikem manifestacijskem zborovanju v Trbovljah dne 20. septembra t. l., se strinjamo enoglasno s stališčem naše vlade in naših največjih predstavnikov, da bomo nudili možnost sodelovanja z nami vsem, ki to želijo. Hkrati pa izjavljamo, da se bomo znali vsak trenutek boriti za našo svobodo. Na našem velikem manifestacijskem zborovanju, na katerem smo obravnavali svetovne dogodke in proslavili 4. obletnico priključitve Primorske in Istre naši državi, smo ugotovili, da duh agresije in šovinizma, čigar nosilec je bil fašizem, še vedno ni pregnan s sveta.

Vsi se še dobro spominimo hudodelstev fašizma, ki je pustil pri nas v Sloveniji in v Jugoslaviji strašne sledove, saj so dali naši jugoslovanski narodi v zadnji vojni 1.700.000 človeških žrtv, ki so jih uničili fašistični krvniki in njihovi pomagači, med katerimi je bil tudi naš kler s svojimi organizatorji, Belo gardo, pozneje pa domobranci, katerim na čelu so stali najvišji cerkveni dostojanstveniki kot fašistični zločinci, škof Gregor Rožman in njegovi pomagači.

Danes zahtevamo neki krogi v Italiji revizijo mirovne pogodbe. Kdo je bolj upravičen, da zahteva to revizijo kot mi? Vprašanje lahko postavljamo v prvi vrsti mi, saj so številni naši rojaki ostali izven meja svoje domovine, Jugoslavije. Kdo je bolj upravičen, da terja revizijo mirovne pogodbe kot ravno mi? Znano nam je stališče naših najvišjih predstavnikov, da nudimo italijanskemu narodu roko sprave kljub vsem slabim izkušnjam v preteklosti in kljub iredentistični gonji proti nam. Člani OF mesta Trbovlje izjavljamo ponovno na tem mestu, da bomo stali vedno v prvih vrstah na poti, ki nam jo bo kazala naša Partija in OF. Znalji se bomo branili za ohranitev naše svobode in se postavili v bran vsakomur, ki bi nas napadel.

Zahtevamo pa od naših predstavnikov, da najodločneje terjajo zasluženost kazni za vse one vojne zločince, ki so krivi za neštete človeške in materialne žrtve v naši državi za časa naše narodnoosvobodilne borbe. Tudi mi se pridružujemo zahtevi večine prebivalstva Jugoslavije kakor tudi zahtevi vseh poštenih duhovnikov Ciril-Metodovega društva iz Štajerske, ki terjajo izročitev vojnih zločincev Paveliča in Artukoviča,

IV. OKRAJNA PARTIJSKA KONFERENCA V TRBOVLJAH

Naša pot gre samo naprej

V Domu kulture v Trbovljah so se v nedeljo 23. t. m. zbrali v osnovnih organizacijah izvoljeni delegati k IV. rednemu zasedanju okrajne partijske konference. Poleg teh delegatov so se konference udeležili tudi številni gostje, med njimi član Politbiroja CK KPS tov. Jože Potrč.

Po izvolitvi delovnega predsedstva in raznih komisij je imel sekretar OK KPS Trbovlje tov. Viktor Kovač obširen referat, v katerem je opisal politični položaj, prikazal pa tudi stanje, ki vlada danes v SZ. Ko je govoril o vprašanju vere in cerkve, je povedal, da mnogi še ne razumejo določil naše Ustave s katerimi smo jasno ločili cerkev od države. S tem smo povedali, da pripada vsa oblast ljudstvu, ki je po svojem bistvu diktatura in uveljavljanje volje proletariata, ki z nikomer ne deli oblasti, kakor je to primer v buržoasnih državah. V času narodnoosvobodilne vojne smo dobro spoznali vojujočo se cerkev, ki ni poznala krščanske ljubezni. Terjala je kri nedolžnih ljudi, ustaši so nasilno prekrščevali naše ljudi, belogardisti pa jih spreobračali z nožem v roki. S takimi ljudmi v cerkvi naša država ne more skleniti sporazumov in ne more z njimi sodelovati. Govornik je nato omenil nastop klerikalizma v zadnjem času, da navedemo dogodke na Ptujski in Trški gori. Povedal je, da je bilo tudi trboveljskemu delavstvu tega početja dovolj. Pokazalo je svojo voljo in revolucionarnost s tem, da je župnika Gorogranc in kaplana Volaska spodilo iz Trbovelj.

Pred našo Partijo, pred naše ljudske odbore, pred našo Fronto in druge množične organizacije v okraju se postavlja naloga, da zaostrojo boj proti političnemu klerikalizmu, in to z vso doslednostjo in trdoto diktature proletariata.

Uspehi Partije od zadnje konference v zvezi z delovno resolucijo

Zadnja partijska konferenca je postavila pred članstvo Partije velike naloge v izvršitvi. Varna naloga je bila izvedba reforme dela pri državnih uslužbencih, katerih število smo znižali za 50%. Dlo okrajnega ljudskega odbora se je kljub skrcenju administra-

Spominska plošča tovarišu Fakinu Francu, odkrita na hiši pri Spancu

tivnega aparata zboljšalo, ni pa nudi zadostne pomoči krajevnim odborom. Na področju komunalne dejavnosti so bili doseženi vidni uspehi. Industrija okraja Trbovlje se bori s težavami, ki se pojavljajo pri usmerjanju podjetij za dvig rentabilnosti. Lep uspeh je dosegel v znižanju proizvodnih stroškov rudnik Zagorje, v zadnjem času pa tudi rudnik Trbovlje-Hrastnik. Čeprav oba rudnika zaradi objektivnih težkoč ne moreta dosegati svojega plana, so jamske storitve v rudniku dobre, kar nam pravi, da sta delovna kolektiva obeh rudnikov dobra in sposobna za sprejetje novega finančnega sistema. Prav dobre uspehe dosegajo tudi druga podjetja v okraju, tako na primer steklarna in kemična tovarna v Hrastniku, elektrarna in cementarna v Trbovljah, papirnica v Radečah, prav tako tudi okrajna proizvodna podjetja. Kolektivni vseh podjetij vodijo uspešno bitko za izpolnitev proizvodnih in finančnih načrtov, lepe uspehe pa so dosegli na dalje v kvaliteti in asortimentu, kar nam je dober porok za prehod v nov način gospodarjenja.

Dosedanja praksa delavskih svetov je pokazala, da našim kolektivom še do danes ni jasno, kdo je odgovoren za podjetje, kdo ga vodi, kakšne pravice ima delavski svet in kakšne dolžnosti ima direktor podjetja, kar pravi, da po naših podjetjih še ni povsem pravilno urejen sistem vodstva.

Tovariš sekretar je govoril obširno o novem finančnem sistemu in o nalogah delavskih svetov, partijskih in sindikalnih organizacij za izvajanje novega sistema.

Pogled na sprevid

Delo OF in ostalih množičnih organizacij

Med sindikati in ljudskimi odbori je bilo do sedaj vse premalo tesnejšega sodelovanja. Tako je n. pr. MLO Trbovlje povabil rudarski sindikat na svoje zasedanje, a odziva ni bilo. Veliko boljši je sindikat rudarjev v Hrastniku, ki nastopa res pravilno, in to na ta način, da večkrat skliče skupne sestanke. V Hrastniku pridejo radi na sestanke, medtem ko je treba v Trbovljah in Zagorju več priprav.

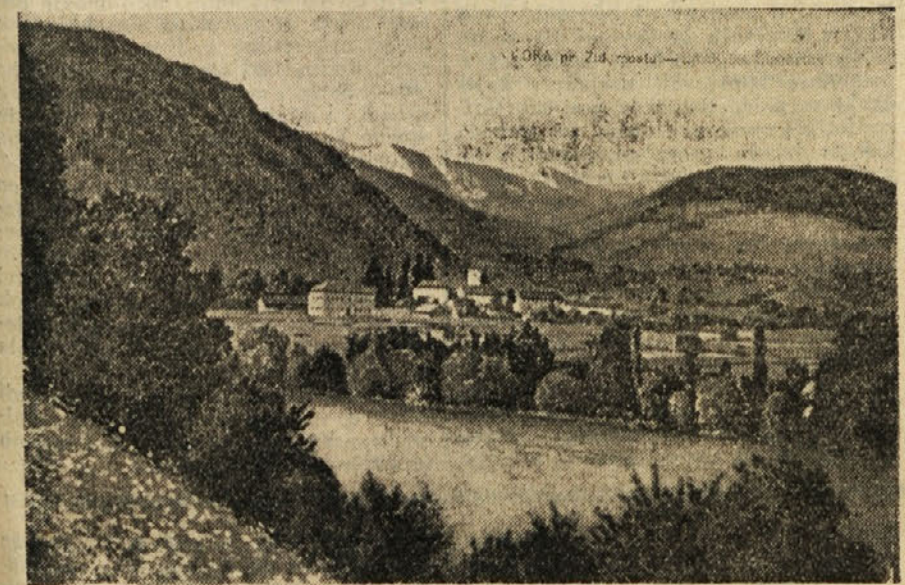
Delo v OF se je zboljšalo in tudi članstvo se je dvignilo od 92 na 95%. Vidni rezultati dela OF so se pokazali na zadnjih volitvah, razgibanost, predanost koristni stvari in politično aktivnost pa izkazuje OF s 365.577 urami prostovoljnega dela v letošnjem letu. Tudi v organizaciji AFZ so bili doseženi zaradi pravih oblik dela vidni uspehi, tako ob Novoletni jelki, dne 8. marca, pri taborenjih mladine kakor tudi pri raznih predavanjih. Okrajni odbor AFZ je znal poiskati razne oblike dela; organiziral je več zdravstvenih predavanj, v Zagorju sta bila prirejena dva kuharska tečaja, v Trbovljah trimesečni gospodinski tečaj ter

Nadaljevanje na 2. strani

Tovarišica Lidija Šentjurčeva, pokroviteljica kulturnega festivala v Loki pri Zidanem mostu

Okrajni odbor Ljudske prosvete trboveljskega okraja bo priredil v nedeljo, 30. septembra, v počastitev 400-letnice slovenske knjige velik kulturni festival. Ta slovesnost bo v Loki pri Zidanem mostu, kjer je služboval nad 15 let Pri-

Pokroviteljstvo nad to spominsko proslavo je prevzela tovarišica Lidija Šentjurčeva, ljudski poslanec okraja Trbovlje. Na kulturnem festivalu v Loki pri Zidanem mostu bodo sodelovala vsa kulturna društva trboveljskega okraja,

Loka pri Zidanem mostu, kjer bo v nedeljo spominska svečanost

mož Trubar, pisatelj prve slovenske knjige, v letih 1528-1543. Na poslopju stare šole bodo odkrili ob tej priloiki spominsko ploščo.

nadalje mladinski pevski zbor Slovenske filharmonije v Ljubljani. K priveditvi pa je povabljen tudi republiški odbor za proslavo 400-letnice slovenske knjige v Rašici pri Turjaku.

OKRAJNI ODBOR LJUDSKE PROSVETE TRBOVLJE

bo priredil v nedeljo, dne 30. septembra t. l. v počastitev 400-letnice slovenske knjige

KULTURNI FESTIVAL

z odkritjem spominske plošče Primožu Trubarju v Loki pri Zidanem mostu, kjer je služboval nad 10 let.

Celodnevni festival se vrši s sodelovanjem sektorja Ljudske prosvete Loka-Radeče.

Proslava je pod pokroviteljstvom tovarišice Lidije Šentjurčeve. Pri dopoldanski proslavi bo zjutraj pohod iz Radeč v Loko, nato pa odkritje spominske plošče na stari šoli.

Na popoldanski prireditvi bo kulturni program s sodelovanjem vseh kulturno-prosvetnih organizacij v okraju. Nato bo ljudsko rajanje.

Na to proslavo opozarjamo vse prebivalstvo Zasavja, sosednih okrajev in iz ostale Slovenije.

Pripravljalni odbor

Tovarišica Pak Miči govori v imenu trboveljskih žena

Dogodki po svetu v preteklem tednu

Na Koreji hudi boji — Ali bo prišlo do premirja

Enote Združenih narodov so pred dnevi vdrle na treh krajih v kitajsko-severnokorejsko obrambno črto na srednjem delu korejskega bojišča. Od začetka vojne na Koreji je bil to najhujši napad oklopnih čet. Iz štaba ameriške 8. armade poročajo, da je bila tankovska kolona Združenih narodov zaustavljena. Enote te divizije so se prebile nekaj kilometrov severno od Kumsonga in prišle v bližino Pjongsjanga, severnega oporišča, tako imenovanega »železnega trikotnika«. Nekateri teh enot so naletele na glavne kitajske in severnokorejske sile.

Taktične sile, ki so prodirale severno

od Čorvona, so naletele na močan zaporni ogenj topov in minometov, vendar so prebile sovražne obrambne črte in uničile več tankov ruskega izvora. Na vzhodnem delu bojišča so Kitajci in Severnokorejci z dobljenimi okrepitvami skoraj popolnoma zaustavili ofenzivo ameriške mornariške pehote in drugih sil Združenega poveljstva. Po objavi United Pressa je začasno odložena objava odgovora generala Ridgwaya na ponudbo severnokorejske in kitajske delegacije, naj bi se pogajanja o premirju takoj nadaljevala. Zakaj je prišlo do te odločitve, ni bilo mogoče zvedeti.

SPOR V PERZIJI

Po poročilu »Daily Telegrapha« je perzijski šah nasvetoval predsedniku vlade Mosadiku, naj opusti svoj načrt, da pošlje britanski ultimatum in namesto tega pripravi nov predlog, ki bo omogočil nadaljevanje razgovorov med Perzijo in Veliko Britanijo. Nov predlog bodo izročili posebnemu svetovalcu predsednika Trumanu, Harrimanu, ki ga bodo prosili, naj znova posreduje v anglo-perzijskem sporu.

Dopisnik »Associated Pressa« poroča iz Teherana, da je Mosadik sklenil, da bo Perzija poslala ultimatum Veliki Britaniji šele po angleških volitvah, ki bodo, kakor znano, 25. oktobra. Zvedeli so tudi, da bo perzijska vlada poslala v London povabilo za ponoven začetek razgovorov, vendar v tem pozivu ne bo nobene naznake roka, niti ne bo navedena grožnja o izgonu Britancev iz Abadana.

Nove volitve v Angliji

V Angliji bodo nove volitve dne 25. oktobra. Predvolilni boj konservativne in laburistične stranke se je že začel. Konservativci objublajo, da bodo vrnili jeklarstvo in transportno industrijo spet zasebništvu, če bodo na volitvah zmagali.

Ne eni ne drugi stranki se ni treba veseliti zmage na volitvah, kajti britanska vlada bo stala pred silno kočljivimi nalaganjima, v novejši zgodovini britanskega imperija morda najtežjimi vprašanji, ki jih bo treba rešiti, tako n. pr. spor s Perzijo, grožnje Egipta in podobno. Zadovoljiva rešitev teh vprašanj na Srednjem vzhodu bo trd oreh za konservativce ali laburiste, kdor koli bo po volitvah na vladi. Če angleška vlada v vseh teh težavnih vprašanjih popusti, je njen ugled na kocki, če pa začne politiko močne roke, se ne ve, kaj bi se v takem primeru zgodilo, ker bi moglo to zaneti nov svetovni požar.

Svet Atlantskega pakta

Svet Atlantskega pakta je sprejel resolucijo, po kateri naj se ustanovi začasni odbor, ki naj bi sestavljal splošno bilanco o potrebah držav, članic tega pakta, glede oborožitve in gospodarskih zmogljivosti vsake posamezne države, upoštevajoč pri tem tudi njene politične in socialne momente. Zunanji ministri ZDA, Velike Britanije in Francije so apelirali na druge države, ki so članice Atlantskega pakta, naj se sprejmeta Grčija in Turčija v ta pakt, kar posebno žele ZDA, temu se pa, kakor znano, nekatere države upirajo, zlasti skandinavske države.

Po sklenitvi mirovne pogodbe z Japonsko

Govori se, da se japonskemu San Franciscu naglo bliža podoben nemški »San Franciscus«. Če se smemo zanesti na komentarje resolucije zasedanja Sveta Atlantskega pakta, da se nanaša formulacija odstavka o odstranitvi vseh zaprek na temelju enakosti zlasti na Italijo, potem tudi neke vrste italijanski »San Franciscus« ni daleč. Zasedanje zastopnikov držav članic Atlantskega pak-

Slovenska vina na svetovni razstavi v Parizu

Dne 4. oktobra bodo odprli v Parizu svetovno razstavo. Na njej bo letos prvič sodelovala tudi Slovenija. Razstavili bomo tamkaj 26 vzorcev naših najboljših vin.

GUSTANJSKA TOVARNA BO PRIHRANILA DEVIZE

Guštanjanska železarna izdeluje tudi kolesa za rudniške vozičke. Ker bodo skrajšali čas za izdelovanje teh koles, se bo proizvodnja seveda povečala. Tako bo ta tovarna prihranila državi 9,5 milijonov deviznih dinarjev. Za ta kolesa bomo uvažali le še valjane ležaje.

ODKUP ŽITA BO KMALU KONČAN

Po zadnjih poročilih je v naši državi že odkupljeno 86 % vsega plana obveznega odkupa žit. V Srbiji so že odkupili 98 % predvidenih količin. V Makedoniji 88 %, na Hrvaškem 78 %. V Beogradu upajo, da bo celotni načrt odkupa žit izpolnjen do konca tega meseca.

PRIDELEK TOBAKA V BOSNI IN HERCEGOVINI

V Bosni in Hercegovini so pridelali letos znatno več tobaka kot lani. Ponekod bo pridelek za polovico večji kot lanske leto, drugod pa celo dvakrat večji. Kakor izgleda, se kadilec ne bo treba bati, da bi jim primanjkovalo cigaret.

Ljubljana se modernizira

Glavno mesto Slovenije napreduje. Tako poročajo, da bo Ljubljana dobila prihodnje leto 7000 novih telefonskih števil. Avtomatična centrala je dogotovljena že do polovice ter bodo dela na njej do konca leta končana.

MAKEDONIJA IZVAZA MNOGO ZDRAVILNIH ZELIŠČ

V Makedoniji bodo dobili letos na tujih tržiščih za nabrana zdravilna zelišča nad 20 milijonov deviznih dinarjev. Odkupili so tamkaj letošnje leto petkrat večje množine teh zelišč kot lani.

TUDI ROTACIJSKI PAPIR BOMO IZDELOVALI DOMA

V Vidmu so začeli z gradnjo tovarne za časopisni rotacijski papir. Ta tovarna bo naša največja tovarna papirja. Najmodernejši stroj, ki bo montiran v tej tovarni, bo izdelal četrtino papirja več kot vsi stroji dosedanje največje tovarne v Vevčah.

pin je sicer razgibana, vendar bi bili uspehi lahko še boljši. Možnosti za to so tukaj, saj je v okraju 16 društev s 47 odseki, v katerih dela aktivno 939 članov. Na splošno zaslužio društva priznanje, saj je bilo dano v okrajnem merilu 77 gledaliških predstav, 25 koncertov, sodelovala so pa tudi na 154 proslavah in akademijah. Člani Partije, ki so včlanjeni v raznih društvih, ne opravljajo svojih nalog v njih v dolžni meri — saj bi morali biti oni vodilna sila v društvih in jim pomagati do napredka in razvoja.

Sklep zadnje konference — izgraditi Partijski dom je izvršen

Pregled partijskega dela kaže, da smo dosegli mnogo uspehov, lahko pa bi bili še večji, če bi imeli vedno pred očmi, da se mora Partija boriti za uresničenje svojega programa.

V organizacijskem poročilu je sekretar tov. Janez Jesenšek prikazal dobre in slabe strani partijskega dela v minulem letu. Eden izmed največjih uspehov Partije okraja Trbovlje je zgraditev Partijskega doma v Trbovljah, čigar gradnja je bila sklenjena na zadnji konferenci. Dela na tem domu so že napredovala v toliki meri, da bo njegova otvoritev čez mesec dni. Delovni ljudje okraja so darovali za zgraditev doma svoj enodnevni zaslužek, ki znaša 2.696.000 din, poleg tega pa je bilo pri izgradnji te stavbe opravljeno 13.000 prostovoljnih delovnih ur.

Diskusija o obeh referatih je bila obširna in zanimiva, prav lepo pa je povedal ob zaključku član politbiroja CK KPS tov. Jože Potrč, ki je govoril o izgradnji socializma v naši državi in kako si socializem utira pot v svet. Zdel je konferenci mnogo uspehov. Po izvolitvi novega vodstva je konferenca sprejela delovni program za prihodnje leto. Konferenca je poslala pozdravna pisma CK KPJ in CK KPS, ki so ju vsi navdušeno sprejeli. Centra okrajna partijska konferenca je prinesla bogate zaključke, ki bodo smernice vsemu prebivalstvu okraja Trbovlje za nadaljnje delo in kašipot za doseg še večjih zmag v novem poslovnem letu.

Bodoče naloge članov Partije okraja Trbovlje bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

IZ NASIH KRAJEVNIH LJUDSKIH ODBOROV

DOBRO USPELO ZASEDANJE KLO ZAGORJE

Pretekli teden je bilo v Zagorju 6. redno zasedanje FLO, ki se ga je udeležilo 30 odbornikov. Na to zborovanje so bili povabljeni tudi zastopniki množ. organizacij in ustanov, ki so se z malim izjemami povabilu odzvali. Iz poročil in razprav tega zasedanja povzamemo nekaj važnejših vprašanj, ki se tičejo dela izvršnega odbora in gospodarske problematike Zagorja.

Izvršni odbor se je shajal redno po enkrat na teden ter je sproti reševal najvažnejša vprašanja. Sklepi so se po večini izvajali, vendar se je tudi tukaj pokazala nedoslednost, okornost in pomanjkanje čuta odgovornosti pri nekaterih odbornikih in članih izvršnega odbora. Na splošno so bili doseženi lepi uspehi, vendar bi bili tudi ti lahko zadovoljivejši, če bi bilo delo izvršnega odbora boljše in energičnejše. Predvsem je treba grajati slabo povezavo z volivci, kar smo ugotovili na slabo obiskanih zborih volivcev. Manjka načrtnega dela z ljudmi, načrtnega vzgajanja in uvajanja volivcev v gospodarska vprašanja, vprašanja oblasti in uprave. Sodelovanje med organi ljudske oblasti in družbenimi organizacijami je bilo pomanjkljivo, kar je delni vzrok za nekatere neuspehe.

Osnredni problem, ki mu je moral IO posvečati največ pozornosti, je brez dvoma vprašanje urejene trgovine in preskrbe. Sprito prehajanja iz zagotovljene preskrbe v prosto prodajo se pojavljajo številne napake, ki so posledica prizanesljivosti organov ljudske oblasti, malomarnosti odgovornih faktorjev in v nemajhnji meri tudi slabega razumevanja položaja s strani državljanov samih. Vidni uspeh v preskrbi predstavlja nedvomno ustanovitev dveh intervencijskih trgovin državnih posestev in zadržnega sklada, ki zagotavlja potrošnike z raznimi kmečkimi pridelki in s tem znatno vplivajo na cene na prostem trgu v Zagorju. Vendar se je po tudi tukaj dogajalo, da ni bilo vedno o pravem času na razpolago dovolj sadja, zelenjave in drugih pridelkov, medtem ko je bilo včasih raznih pridelkov preveč, ki so se pokvarili. Vzrok takemu nerednemu zalaganju trga je iskati predvsem v pomanjkanju prevoznih sredstev za hitrejši prevoz iz proizvodnih središč na tržišča. Včasih so bile prodajne cene precej visoke, kar pa je posledica visokih odkupnih cen.

V preskrbi z mlekom so stalne težave glede količine, kakovosti, čistote in pravočasnega dostavljanja. Vsa tozadevna kritika in intervencija pri mlekarstvu združaj v Izlahah so ostale doslej brez vidnejših uspehov.

Rezultati letošnjega odkupa so ugodni. Pri mesu je dosežena 100 % oddaja, plan odkupa masti se časovno dosegel, le odkup belih žit je doslej realiziran samo 95 %. Priprave za postavitev načrta oddaje belih žit, masti, volne in debelih prašičev v letu 1952 so v teku in bodo končane do začetka jesenske seje. Na splošno bo odkup v prihodnjem letu manjši kot letos.

Tudi v finančni politiki je opaziti priprave za spremembo tega sistema. Med ljudmi kroži mnogo nasprotujočih si mnenj o predvidenih ukrepih. Delo KLO v izvajanju davčne politike se ne bo spremenilo in se bodo davki tudi v prihodnje izterjavali dosledno, kajti davki so poleg dobičkov gospodarskih podjetij še vedno osnovni vir dohodkov za državni proračun, zaradi česar v tem vprašanju ne sme in ne more biti nobenega popuščanja. Na davkih dolgujejo kmetije še 64.632 din, obrtniki 11.662 din, ostali pa 4.141 din. Na krajevem samoprispevku dolgujejo 41.952 din, od tega največ obrtniki.

Prav poseben in najbolj pereči problem Zagorja pa je ureditev komunalnih vprašanj. Sedanji proračun v svojih postavkah ne dovoljuje širše dejavnosti na tem področju, vendar so kričeji primeri nedopustnega stanja napotili IO, da se podvzamejo potreb-

ni ukrepi in zagotovijo sredstva za rešitev teh vprašanj.

Vprašanje cest s krajevnim samoprispevkom še ni rešeno, kajti cest ni mogoče spraviti v trajno zadovoljivo stanje z enkratnim popravilom kakor tudi ne z nekaj desetstotci dinarjev. Ravno zaradi tega se IO še vedno bori z vprašanjem, kako zagotoviti stalno in uspešno popraviljanje naših cest. Nadalje je bilo treba dobiti finančna sredstva še za ostala vprašanja krajevne komunalne dejavnosti trajnejšega značaja. KLO je uspelo po večkratnih brezuspešnih intervencijah končno le izposlovati pri štabu za investicije vlade LRS odobrenje za 1.136.000 din iz izvenproračunskih investicij. Ta znesek bodo porabili za delno kritje stroškov za ureditev nove ceste od nastajajočih novih stanovanjskih kolonij, za regulacijske načrte, za načrte stanovanjskih zgradb, za adaptacijo zgradb splošnega ljudskega premoženja, za elektrifikacijo naselja Ravenska vas, za popravilo šolskih zgradb v Toplicah in v Zagorju ter za ureditev škroplilnega avtomobila. Ta znesek bo treba črpati iz dohodkov krajevnih gospodarskih podjetij, ki morajo ustvariti dobičke v ustreznih višinih. K tej vsoti moramo prišteti še 2 milijona dinarjev za vodovod ter 2.500.000 din za zgradnjo zaklonišča in preureditev hotela Kum. Vse te številke nam pri današnjih cenah in razpoložljivem materialu nazorno pričajo, kakšni problemi se pojavljajo vsakodnevno pri izvrševanju teh investicijskih del. Dela na teh objektih so že v teku in je v ta namen že porabljeno 1.909.837 din. Z dokončanjem vseh teh del pa bo na tem področju opravljenega še zelo malo, kajti razvoj Zagorja terja vse večjih in večjih del. Med osnovnimi problemi je tudi vprašanje vodovoda. Pred kratkim je bil zgotovljen pomožni vodovod iz Ribnika, ki pa zaradi pomanjkanja cevi in dal pričakovane uspeha. Nujno je, da se dela na dokončani izgradnji vodovoda nadaljujejo.

Socialno skrbstvo je tudi dokaj važna dejavnost, saj je treba skrbeti za 46 onemoglih in je bilo od maja do danes izplačano na ta račun 114.668 din iz proračunskih sredstev, poleg tega so se pa iz tega sklada nakazovale še druge podpore. V Tednu matere in otroka je organizacija AFZ priredila otroške sejme. Čisti dobiček je bil nakazan za počitniške kolonije otrok. Pri prebivalstvu pa ni bilo opaziti posebnega zanimanja za te prireditve, saj je bila udeležba na njih zelo slaba.

Zdravstveno stanje prebivalstva v Zagorju je bilo v zadnjih mesecih zaradi izbruha epidemije paratifusa zelo kočljivo vprašanje. Zbolelo je okrog 250 ljudi in to zaradi slabe pitne vode. Zadržanje prebivalstva v času epidemije je bilo vredno graje.

Prosvetno delo v teh mesecih — po podvzetih akcijah sodeč — ni bilo na ustreznih višinih. Tudi to ni bilo pravilno, kajti tudi na tem področju bo treba več načrtnega dela. Solskemu vprašanju posveča prebivalstvo vse premalo pozornosti. Učni uspehi ob koncu šolskega leta niso bili povsem zadovoljivi, pa saj tudi niso mogli biti boljši, ker starši skozi vse leto niso nudili prosvetnim kadrom nobene pomoči. Roditeljski sestanki so bili slabo obiskani in ne moremo govoriti o kakšni vskladitvi vzgoje v šoli in doma. V tem šolskem letu bo treba temu vprašanju pritrjevati več časa.

Gospodarska podjetja KLO so po večini aktivna. Po polletni bilanci izkazujejo 32.261.477 din prometa, doseženi dobiček pa znaša 3.467.236 din.

Po vsestranski razpravi o razširitvi podjetij so na zasedanju izdali odlok o ustanovitvi avtoparka, kleparske delavnice in novega gostinskega lokala na postaji Zagorje.

Na zasedanju je bil izglasovan tudi odlok o varstvu in uporabi komunalnih naprav in o ureditvi komunalnih zadev lokalnega pomena.

C. B. Wind:

Zadnja stran DNEVNIKA

Iz radia je prihajala pridrušana večer- na godba.

Gospa Drakejeva je sedela za mizo in brala roman. Od časa do časa je pogledala na aparat. Za isto mizo je sedel njen mož, kadil in stenografiral. Zveč let je imel navado, da je pisal dnevnik o vseh važnih dogodkih in doživljajih v svojem življenju. Danes ga je prevzela tiha zadovoljnost. Svojim listom je zaupal skrivnost:

»Ne morem tajiti,« je napisal, »da sem v mislih pogosto pri Silviji. Ko je danes stopila v mojo pisarno, mi je kar zastal dih. Moja prva misel je bila, da bi to lepo dekle objel. A premagal sem se. Pomislil sem na svojo pridno ženo. Kako težko mi je bilo, da bi ji postal nezvest. Na drugi strani je pa Silvija tako lepa, tako ljubka...«

Takrat mu je pero zastalo. Dvignil je glavo, kajti iz radia je prihajala strahovito živiganje, brnenje in bobnenje. Različne postaje so se oglašile hkrati. Za trenutek je utihnilo, potem pa spet zašumelo kakor v razdraženem panju.

»Kaj je že spet?« je nevoljen oprášal mož.

»Motnja,« je dejala njegova žena.

Poskušal je pisati dalje, a zaman. Radio je delal vedno večji hrup. Naposled je gospa Drakejeva ustala in ga zaprla.

»Jutri bom poklicala inženirja Kranjca, da bo aparat temeljito pregledal,« je dejala.

»Vsaka dva tedna ta škatala ni v redu, razloži gospodu Kranjcu vse natanko, da bo končno vendar že enkrat mir.«

»Mu bom že povedala,« je odgovorila žena in brala dalje.

Neko popoldne, par mesecev pozneje, je bilo v Drakejevem stanovanju strahovito razdejanje. Omare in predali so bili odprti, premetani in prebrskani kakor po olomu. Gospod Drake je ležal mrtev na tleh.

»Moj ljubi mož!« je tarnala mlada žena, medtem ko je policijski zdravnik preiskoval mrtveca. Drugi uradniki so pa brskali po stanovanju. Zdravnik je ugotovil:

»Zadavljen je, očitno zadavljen med ruvanjem. Že eno uro je mrtev.«

»Tega ne razumem,« je menila mlada udova.

Medtem ko je policijski zdravnik pisal svoje poročilo, jo je nadzornik začel zasliševati.

»Kako se je vse to zgodilo?« je vprašal.

Z objokanimi očmi je gospa Drakejeva pripovedovala.

»Pred dobro uro sem odšla z doma po nakupih. Nikogar ni bilo v stanovanju.

Ko sem se čez četrte ure vrnila, so bila vrata na stečaj odprta. Vsa prestrašena sem vstopila. Ko pa sem prišla v to sobo, sem zagledala svojega moža negibno ležati na tleh. Klicala sem ga in tresla; nobenega znamenja življenja ni kazal. Poklicala sem takoj zdravnika, ki je čez nekaj minut že prišel. Žal pa je mogel ugotoviti le še smrt. Popolnoma nerazumljivo mi je, kako se je vse to zgodilo. Moj mož je bil navadno ob tem času še v pisarni in ni imel navade priti domov pred osmo uro zvečer.

»Ali je imel vaš mož sovražnike?«

»Ne verjamem! Bil je miren človek in se ni z nikomur prepiral.«

»Ali ste opazili morda kaj sumljivega?«

»Nekaj minut, preden sem šla z doma, je pozvonilo. Zunaj je stal mlad mož in me je prosil za podporo. Dala sem mu drobiž, naker je odšel.«

»Kako je izgledal ta mož?«

»Ni bil slabo oblečen, po zunanosti prav za prav ni bil videti potreben podpore.«

Gospa Drakejeva je tuja izčrpano opisala. Kmalu je tudi soseda povedala, da je pred kakšno dobro uro neki tujec odšel iz hiše.

Takrat je prišel neki uradnik in tiho dejal nadzorniku:

»Branjekine izjave se ujemajo z izpovedjo mlade vdove. Pred dobro uro je gospa Drakejeva pri njej kupila krompir in zelenjavo. Ničesar na njej ni zbudilo njene pozornosti.«

Nadzornik se je zamišljeno popraskal po bradi in se obrnil h gospe Drakejevi: »V suknjiču vašega moža smo našli listino z denarjem. Čudno, da morilec ni vzela denarja s seboj. Berač, ki se za listino niti ne zmeni, je dandanes zelo redek.«

Nastala je tišina. Skrbno so preiskali mrtvečovo obleko.

Na lepem je nadzornik stopil v kot in očitno ogledoval radijski aparat. Obrnil se je in v udovo prodirno gledal.

»Kje ste kupili ta aparat?«

Rdečica je zalila obraz mlade žene. Ječljaje je odgovorila:

»Radio je kupil moj mož pri firmi Kranich.«

»In kdo ga je popravljal, kadar ni bil v redu?« je vprašal nadzornik dalje.

Mlada žena je ob tem vprašanju ob stala kot okamenela. Nobena mišica na njej se ni zganila. Tesnobna tišina je zaladala v sobi.

»Kdo je popravljal radijski aparat, kadar je bil pokvarjen?«, je vprašal kriminalni nadzornik še enkrat.

Njene ustnice so zatrepetale:

»Ne razumem, kaj želite.«

»Tako? Ali znate mogoče stenografirati?« Potem vam bom pa jaz nekaj prebral. Mogoče me boste potem bolje razumeli...« Iz žepa je potegnil neke zapiske, polistal po njih in dejal:

»Tu je dnevnik vašega moža. Poslušajte, kaj je napisal večeraj:«

»Silvija je odšla čez morje. Škoda — nikoli več je ne bom videl. Dobrega pol leta sem jo na tihem občudoval. Nisem

hotel izdati svoje žene. Bedaki! Sedaj ko imam pravico do tega, je prepozno. Silvija je odpotovala. Nesreča ne pride nikoli sama. Čutim pritisk, strah, boleči pritisk v glavi. Ko sem šel danes mimo Kranichove trgovine, sem videl svojo ženo v skupnem pogovoru z inženirjem. Po pozdravu, ki se je z njim poslovila od njega in po smehljaju, ki je spreletel njegov obraz, sem takoj spoznal, da me moja žena z njim vara. Kakor blisk me je spreletelo: če moja žena zahrepi po svojem ljubimcu, ga pokliče v stanovanje. Na zunaj se zdi, da hodi inženir popravljal radijski aparat. Zato ima radijska osaka dva dni molnje. Tudi davi je zvoknik na lepem odpovedal in moja žena je hotela inženirja poklicati za jutro. Najbrž se mi še posmejuje, češ: ti bedaki, ki niti ne slutite! Ne! Toda počakaj, zdaj že vem, koliko ura bi je. Jutri bo ta nesramen! spet prišel v mojo hišo. Presenetil vaju bom in potem ne vem, kaj se bo zgodilo...«

Pri teh besedah se je gospa Drakejeva zdrnila, zgrudila se je na stol in solze so jo obile. Težko sopeč je ječljala:

»Ne vem, kaj je bilo z mano. Ne srečna sem. Z inženirjem sva bila sama v stanovanju, ko so se vrata na lepem odprla in je nepričakovano stopil moj mož. Trenutek naju je gledal z bliskajočimi očmi. Nato pa je dišeje planil na Kranjca. Začel se je pretep in inženir je med ruvanjem mojega moža zadavil. Potem...«

Naprej ni več mogla. Glas ji je odpovedal...

IZ NAŠIH DELOVNIH KOLEKTIVOV

CEMENT - hrana naših gradbišč

KAKO SE PROIZVAJA SIVI DRAGOCENI PRAH

Cement in zopet cement je pri obnovi naše države tako potreben kot vsakdanja hrana. Nove tovarne, ceste, mostovi požirajo dnevno velikanse množine betona, akoravno je beton iz cimenta in gemoza.

Tako so cementarne zelo važen činitelj za vse naše gradnje. Te svoje velike maloge se vsakakor zaveda tudi velika tovarna cimenta v Trbovljah. Kdo bi si mislil, da stoji v ozki soteski ob železniški postaji Trbovlje, kjer vidiš le dve strmi steni in nebo ter globoko strugo Trbovlske, ki si jo je izdolbel ta potok skozi tisočletja, ena največjih cementnih tovarn v Jugoslaviji! Vsak potnik na železnici že obstane z očmi na močnejših silosih te tovarne in se vprašuje, kaj naj bi bilo. Hrup, prašna obleka in morda tudi drobci cementnega prahu dajo mimosrednemu naslutiti, kaj se v tem velikem tovarniškem kompleksu dogaja.

Oh, kako različno je delo in proizvodnja v cementarni ali pa v steklarni, ki pa naj po najnovejši kategorizaciji sodita obe v gradbeno industrijo.

No — pa pustimo to presojanje drugim, bolj učenim in poklicnim, pa se ustavimo pri naših »cementarjih«. Proizvodnja cimenta ni tako lahka reč, kot si mogoče na marsikdo misli. Za izdelavo te »moke« je treba mnogo truda in znoja in — velikega znanja.

Iz česa pridobivamo cement? V Dalmaciji (Splitu) se dobiva kot naravna surovina v kamnolomih. Pri nas pa je malo drugače. Pridobivanje je umetno oziroma cement je umeten. To pa zaradi tega, ker ga pridobivamo iz laporja in apnenca. Ti dve surovini pa vsebujeta vse potrebne kemijske sestavine za izdelavo cimenta. Da pa je ta sestava pravilna, skrbijo tovarniški laboratoriji, ki vsako uro odvzema iz tovarne vzorce nastajajočega cimenta, poleg tega pa še kontrolira finost izdelka, volumsko obstojnost, pritisk in zdržljivost. Kakovost cimenta pa je zagotovljena z vsakourno laboratorijsko preiskavo in analizo celotnega tehnološkega procesa v tovarni. Naj ob tej priliki še povem, da je trboveljski cement po kakovosti enak splitskemu, naravnemu, in se torej s tem uvršča med prve na lestevici.

Sedaj pa pogledimo v tovarno samo, med te velikanse peči, mlina, drobilce, silose in kaj vem še vse.

No, malo prijetnejši je novi del tovarne, ki je kar močnejši orjak s svojimi napravami. A drugače je v starem delu. Tam je delo mnogo napornejše, večja vročina, stroji in naprave so stare. Pogon se odvija še s pogonskimi trakovi in še druge težave so tu. Vendar se ustavimo malo pri proizvodnji sami, da vidimo, kakšno pot obhodi pravzaprav v kamnolomih odlomljeno kamenje do končnega produkta.

O laporju in apnenu sem že govorila. Vemo tudi, da se kamenje dovaža v tovarno z velikimi modernimi žičnicami. Vsaka z nasprotnega hriba Trbovelj, vendar je žičnica iz Retja nekaj posebnega, že zaradi svoje velike strmine. Če se ne motim, okrog 30 stopinj. Bilo je leta 1939 — ko so zgradili to žičnico, je bila edinstvena na svetu, danes ima verjetno že kakega tekmeča.

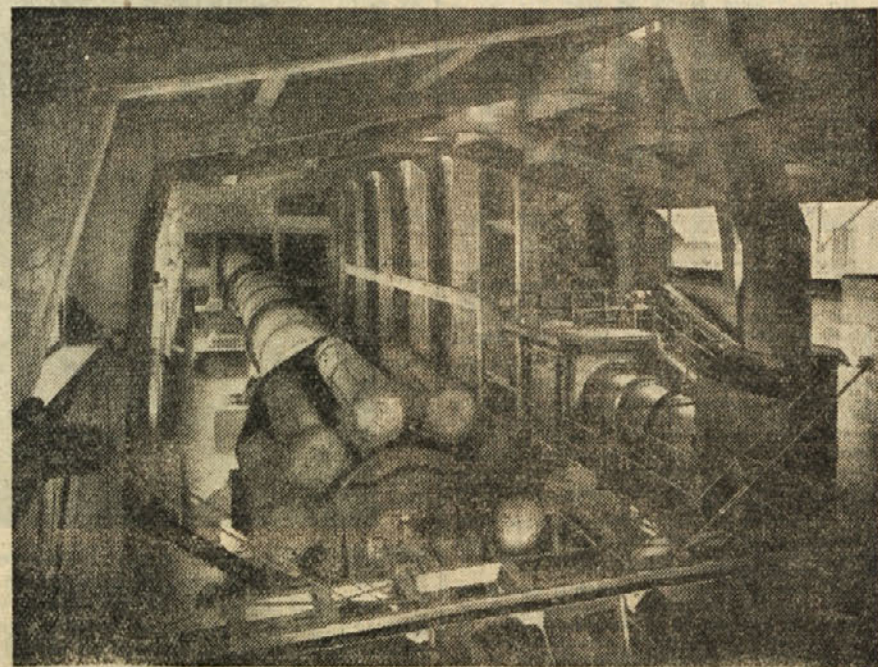
Tako, apnenec in lapor, ki prideta v tovarno, se vsak zase drobita v velikih kladih drobilcih in se z elevatorji transportirata v silose. Iz teh silosov, ki so nad mlinom, prideta obe surovini v mlin, kjer se poprej še s pomočjo krožnih dodajalcev regulira dodatek apnenca in laporja ter dodatek vode.

Poprej moramo meniti, da ima tovarna suhi in mokri postopek priprave polfabrikata, tako imenovanega »klinkerja«. Prvi se odvija v starem delu tovarne, drugi pa v novem. Vendar je drugi boljši, enostavnejši in cenejši.

Zgoraj smo ostali pri mokrem postopku. V tem mlinu se meljejo surovine v fino blato. Pri izstopu iz mlina

je še mali bazen, iz katerega jemljejo laboranti vsako uro vzorce po določiti vsebine, finosti suhega materiala v blatu.

Tako pripravljeno blato se črpa spet v drugi veliki silos s pomočjo centrifugalne sesalke. Teh silosov je več. Ko je silos poln, se blato homogenizira s krožnim črpanjem, ki traja 6 ur. Hkrati pa se preprečuje usedanje blata z mešanjem s pomočjo komprimiranega zraka. To blato teče šele

Pogled na del cementarne v Trbovljah

sedaj po črpalkah v tako imenovani koncentracijski ali rotirajoči koš. V tem košu so posebni valji, ki imajo to svojstvo, da se zaradi vrtenja koša med seboj mešajo in se tako blato nateka v prekinjajočih se curkih. To je potrebno, da se blato razlaga po ploškovih valjev v tanke plasti. Te plasti na valjih pa že suše iztočni dimni plini, ki prihajajo iz peči in potujejo v strašen dimnik, noseč s seboj nekaj izsušene, še pravzaprav surovine, in se valje v gostih oblakih proti nebu, uničujoč s svojim prahom precejšen del vegetacije v okolici cementarne.

Od valjev odpada delno osušena surovina v majhnih koščkih v veliko peč, ki se kot velikanjski orjak počasi vrti in opravlja veliko delo. Saj jo je videti s trboveljske ceste v vsej njeni močnatosti. A kaj se dogaja v njej. Tu se vrši prva faza pečenja klinkerja. Peč sama je obložena z neizpolnim materialom. Zaradi vrtenja peči potuje delno osušeno blato ob vstopu v peč proti izhodu. Temperatura se dviga in doseže v coni »sinterovanja« okrog 1400 stopinj Celzija. Tu dobi surovina sivo-zeleno črno barvo. Na izhodu peči pa preide klinker (polfabrikat) v 10 hladilcev, ki so nameščeni v sami peči, in se zato prav naglo ohladi. Tu pa že tudi pada na tresalno drčo, po kateri se preko elevatorja in transportnih naprav spravlja v velikanjsko skladišče. Na vsej tej poti pa gre še skozi drobilce, ki zdrobi še vse debelejšje kose klinkerja. V skladišču pa mora še obležati določeno dobo.

S čim se kura ta velikanjska peč, da se dobi ta visoka temperatura? S trboveljskim premočjem in obliki zdroba, ki ga sami zmeljejo v prah. Premog pa se dovaja v peč s pomočjo visokotlačnega ventilatorja.

Suhi postopek je sicer drugačen, a v bistvu enak. Le da se surovini meljeta in sušita, da se odvzame odveča vlaga, ki jo v prvem primeru dodajajo. Prah obeh surovin pa je treba še dobro zmešati v posebnem mlinu. Postopek je vsakakor mnogo bolj kompliciran in dražji, zato bi bilo boljše zamenjati ta del tovarne z novim, modernim. »Tudi to se bo zgodilo« — so mi dejali v tovarni. Kako se pa vse to dogaja, bi vam povedala, upam, da mi je ostalo v spomnu, čeprav se človek kar težko znajde med samimi pogonskimi jermeni, mlini, pečmi in kaj vem še vse — a bi potrebovala preveč prostora, ki mi ga pa urednik ne more dati.

Pa se povrnimo h klinkerju, ki je nastal pri obeh postopkih. Sedaj nastopa doba — cimenta. Z mletjem klinkerja in mavca (sadre) v krogičnih mlinih se dobi cement. Taki mlini so trije. V teh mlinih se odloča kakovost

cimenta s finostjo mletja in od sestave klinkerja in dodajanja mavca (surovega gipsa). Tudi tukaj je važna laboratorijska analiza, ki daje hkrati kategorizacijo cimenta, ker se ga proizvaja več vrst.

Pri izstopu iz mlina se cement preseje, steha in transportira do cementnih črpalk, ki delujejo na principu zelo hitro vrtečih se poljev, ki dovajajo cement pred šobo, skozi katero piha stisnjen zrak, ki nosi cement po cevovodih v velike silose ali pa direktno v malega na nakladišču cimenta.

Sedaj pa je na vrsti le še polnjenje cimenta v vreče na avtomatskem polnilnem stroju. Cement se polni tudi na roko v vreče, ali pa v sode in podobno.

Pred nami leže polne vreče cimenta, čakajoč na transport in prihod na gradbišče, da bi služili svojem namenu. Od njega je odvisna uspešna gradnja novih tovarn, hidrocentral, cest, mostov — pač vse gradnje.

Trboveljski cement si je s svojo kvaliteto tudi že utrl pot na svetovni trg, predvsem v Avstrijo, v bližnji prihodnosti pa tudi na Bliznji vzhod. Ob tej priložnosti pa ne bi bilo odveč spomniti se tudi zgodovine trboveljske cementarne. Postavljena je bila nekako leta 1864, to je v času, ko so v Zasavju rasle tudi ostale tovarne, predvsem kemična tovarna in steklarna v Hrastniku. Takrat so pridobivali le Roman-cement, t. j. slabi cement s hidravličnim zganjem. Modernizirala pa se je tovarna šele leta 1908 in so se ukinile jaskove peči in postavile ena krožna, ostali dve pa po prvi svetovni vojni, ki so še danes v starem delu tovarne. Novi del tovarne pa je bil zgrajen leta 1939. Tudi sedaj se še vrši modernizacija tovarne, vendar še v manjšem obsegu — to je nova naprava za transport cimenta iz mlina v silose. S tem so mnogo pospešili transport in ga pocenili. Skoraj pa bodo v starem delu tovarne začeli modernizirati pogon pri mlinih z odpravo pogonskih jermenov, kar bi bil velik korak v pospešitvi in v dvigu produkcije.

Steele jo je zamišljeno gledal. »Mislim,« je dejal naposled, »da vam smem zaupati. Povedati vam moram nekaj, kar se nanaša na gospoda Moravca. Morava mi pa za tržno obljubil, da tega živ duša ne bošte povedal. Priljubiti, ki sem o njej zadnjič govoril, je sedaj prišla. Prepričan sem, da Moravec lahko naposled pomagamo.« Steele je premislil. »Je pa samo neka težkoča, in ta je, kako bi mogli priti v naključnem času z njim v stik.«

»In vi upate, gospod Steele, da vam bom jaz pomagal do zveze z njim?« je potrdil rekel Staplesova. »Verjemite mi, da niti malo ne vem, kje je sedaj Moravec. Stone mi pa tega prav gotovo ne bo povedal. Edina možnost bi bila, če bi ga po naključju srečala.«

Steele je zmal z glavo. »Taka možnost, ki temelji samo na naključju, nam seveda nič ne koristi.«

»Res ne vem, kako naj ga najdemo, ko ga tudi vsa poljeja ne more izlediti.«

»Našli ga bomo že,« je rekel Steele, »toda pri tem nam je potrebna vaša pomoč. Njegov preprečevalni glas jo je prisilil, da ga je pazljivo poslušala. »Seveda vam hočem pomagati, če še držite vašo obljubo. Toda kakšna bo moja pomoč?« Steele jo je pogledal, nato pa dejal: »Tu, telefon!«

»Telefon! Ali se namerjate? Kaj hočete s telefonom?«

Par trenutkov kasneje je Doroteja Staplesova telefonirala. Steele pa je držal svinčnik v rokah in pisal.

»Malo pred polnočjo naslednje sobote se prišlo na pošto predal 351 sedmega poštnega urada pismo, naslovljeno na Thomasa »Steele« Moravca. Ta ga je hitro odprl. »Lahko se je glasilo:«

»Dragi gospod Moravec! — Vaše pismo mi je presenetljivo. Seveda nas še danes zama tisti ladijski tovor, ki je izginil. Toda redno začnem z vami pogajanja, moramo biti prepričani, da so vaši nameni odkriti.«

Ne vi ne mi ne želimo, da bi prišli nam in vam na sled. V vašo in našo korist je potrebno skrajno previdno ravnanje. Pre-

Pred 32. obletnico SKOJ

Na Dobovcu, kjer je bila prva konferenca SKOJ, bodo odkrili spominsko ploščo

Mladina trboveljskega okraja se prav pridno pripravlja na 32. obletnico SKOJ. V ta namen bodo imeli v mesecu oktobru po vseh mladinskih aktivih okraja slovesne spominske sestanke, na katerih bodo govorili starejši Skojci. Te sestanke bodo združili s kulturnimi programi. Da pa dajo tej pomembni obletnici še večji poudarek, bodo po vseh centrih okraja slavnostne akademije. Centri našega okraja bodo organizirali po naših vaseh gostovanja s kulturnimi nastopi. Ob tej priliki seveda ne bodo pozabili na naša fizikturna društva in centre predvojske vzgoje, s katerimi bodo napravili partizanske pohode in pomembne kraje iz časa naše narodnoosvobodilne borbe.

Na Dobovcu bodo v hiši, kjer je bila prva skojevska konferenca, odkrili spo-

IZVOLILI SO DELEGATE ZA II. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

Na slavnostni sindikalni konferenci zastopnikov sindikalnih podružnic našega okraja, ki se je vršila v torek, 18. t. m. v Delavskem domu v Trbovljah, so izvolili delegate za II. kongres ZSJ, ki bo predvideno prihodnji mesec v Zagrebu. V dvorani Delavskega doma se je zbralo 156 delegatov, ki so jih izvolili na sindikalnih sestankih.

Po referatu tajnika okrajnega sindikalnega sveta, tov. Ladota Levca, ki je prikazal delo ZSJ od prvega kongresa do danes, so delegati v živahni diskusiji izražali razna vprašanja. — Predmet debate je bila tudi 4. obletnica priključitve Primorske in Istre k Jugoslaviji.

Za delegate na II. kongresu ZSJ so bili v našem okraju izvoljeni: Pavle Kovac, Izidor Dolar, Lado Levac, Roman Albreht, za sindikat upokoencev pa tov. Matevž Aškerc.

Iz pred sodišča

Tajnik KLO Gabersko pred sodiščem

Pred okrajnim sodiščem v Trbovljah se je pred kratkim zagovarjal zaradi kaznivga dejanja bivši tajnik KLO Gabersko, tov. Stefan Bornešek. Krajevni ljudski odbor, kjer je Bornešek služil kot tajnik, je namreč elektrificiral nekatero predele svojega kraja, na imel za izvedbo tega načrta zadostni denar. Da pride do potrebnih sredstev, je sklenil napraviti miting. Izvedbo te vselneje prireditve je KLO zaupal tajniku Bornešku.

Prva veselica, ki so jo napravili, je dobro uspela. Ker pa jim je ostalo še precej vina, so prireditev ponovili. Pričakovali so okrog 30.000 din čistega dobička, v resnici pa ga je bilo le nekaj čez 10.000 din, k čemer je treba pristeti še 7000 din za kupljeno steklenino.

Da ni bilo pričakovane dobička, je delo no kriv obtoženec, ker je blaginjske posle prepuštil drugim, ne da bi jih prej obremenil za prevzeto blago, niti ni vršil nad tem kakšne kontrole. Tako se je zgodilo, da je bil blaginjski Milan Sakač na prireditvi vinjen, da je njegovo poslovanje moral prevzeti tov. Mrzec, kateremu je izročil denar za že prodano vino. Vse je šlo kar po domače brez kakšnih potrdil in obračunov. Seveda je ob takem načinu dela težko dokazati, kdo je pravzaprav krivec in odgovoren za manjkajoči denar. Saj je znano, da se na podobnih prireditvah običajno pojavljajo manjše tatvine pri vinu in drugih alkoholnih pijačah.

Pričakovane dobička ni bilo, vendar je izvršni odbor terjal od tov. Borneške denar. Ta pa si je skušal pomagati iz zagate s tem, da je popravil nekatere račune manjših zneskov na večje, da bi tako z večjimi izdatki izravnal manjkajoči denar oz. prikazal manjši dobiček.

Krivda za to malomarno poslovanje z denarjem na tej prireditvi zadene tudi vse ostale odbornike, katerih dolžnost bi bila, da bi pomagal tajniku pri naloženem delu, ne pa da mu prepušče vse posla in skrb, sam se pa zabavajo na veselici.

Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo vse okoliščine. Ni pa seveda upoštevalo tega pri delu tajnika KLO v pisarni, kjer je ta ob svoji službeni dolžnosti in odgovornosti prepuštil administratorji KLO sestavo seznama za izdajanje živilskih nakaznic CARE, ki jih je ta uslužbenka kar sama podpisovala. Tajnik Bornešek je dobil le tri mesece zapor, pri čemer je sodišče upoštevalo zgoraj navedene olajševalne okoliščine.

Proti administratorji KLO, Pavli Brlec, je sodišče sodnijski postopek ustavilo in bo njeno zadevo obravnavalo disciplinski so-

minsko ploščo in jo združili s primernim spominskim slavljem. Predvsem bodo naši mladinski aktivni poživili tekmovanje v počastitev 10. obletnice JA in seznanili mladino po raznih društvih z razvojem naše slavne vojske.

Mladina bo v tem tekmovalju posvetila posebno pozornost vaškim izobraževalnim tečajem, na drugi strani pa ne bodo pozabili na prostovoljno delo. V šolskih mladinskih aktivih se bodo spoznavali s političnimi in gospodarskimi dogodki po svetu in doma.

TRBOVELJSKO GLEDALIŠČE JE GOSTOVALO V ANHOVEM

Po uspešno uprizorjeni opereti »Zadrega nad zadregom«, s katero je trboveljski sindikalni odbor nastopil doma in gostoval z njo pred kratkim v St. Pavlu pri Preboldu in na Vranskem, so igralci tega gledališča v soboto 15. t. m. odpotovali na Primorsko. Odzvali so se povabilu delovnega kolektiva cementarne v Anhovu.

Ko so po naporni sedemurni vožnji z avtomobilom prispeli v Anhovo, so bili iznenadeni: prostor za uprizorjanje iger je precej velik ter je v območju tovarne. To letno gledališče lahko sprejme nad tisoč ljudi. K večerni predstavi preteklo soboto zvečer se je zbralo okrog tisoč gledalcev, ki so bili z igrjo trboveljskih gostov zelo zadovoljni. Igralcem nad tem uspehom ni bilo žal dolge vožnje na Primorsko.

Pred začetkom predstave je pozdravil zbrano publiko v imenu kolektiva trboveljskih rudarjev tov. Karel Malovrh, igralcem pa se je za obisk in uspeh igre zahvalil predstavnik sindikata tovarne Anhova.

Trboveljski gledališki igralci bodo po lepem uspehu v tem kraju prirediteli še več podobnih gostovanj v raznih krajih našega in sosednjih okrajev.

Izkoriščala je mladoletne otroke

Pavli Zmrzalk iz Zagorja je prišla na misel, ki ni povsem v skladu z našimi zakoni. Tako je prišla pred sodišče. V mesecu aprilu je Zmrzalkova nagovorila osemletno deklico Ivanko Vrbovšek iz Zagorja, da ji je izročila zlato verižico, ki jo je nosila okrog vratu. To pa Zmrzalkovi ni bilo dovolj. Šla je in nagovorila to mlado dekletce, naj ji prinese še kaj. In res je ta lahkoverna otrok vzel domo svoji stari materi, pri kateri živi, dva zlata prstana in en zlat obroč.

Obtožena Pavla Zmrzalk se je pred sodiščem zagovarjala, da dekleta sploh ni poznala, dokazali so ji pa, da to ne drži. Na podlagi sodnijskih ugotovitev in njenega priznanja jo je okrajno sodišče v Trbovljah obsodilo na tri mesece zapor.

O NOVIH GOSPODARSKIH UKREPIH SO RAZPRAVLJALI

Po vseh krajevnih ljudskih odborih sektorja Zagorje so bili prejšnjo nedeljo množični sestanki, na katerih so razpravljali o novem finančnem sistemu in o uredbi o obvezni oddaji v letu 1952-53.

Kmetovalci so pokazali veliko zanimanja za nove gospodarske ukrepe naše vlade in budno zasledujejo vse tozadevne diskusije na sestankih in v časnikih. Za novo gospodarsko politiko pa ne kažejo zanimanja nekateri večji kmetje, ki pa predstavljajo osamele primere nazadnjaške miselnosti.

SPOMINSKO PLOŠČO SO ODKRILI

Prejšnjo nedeljo je gasilsko društvo na Dolu pri Hrastniku praznovalo 50-letnico svojega obstoja. Ob tej priliki so tudi odkrili spominsko ploščo devetm članom, ki so padli v narodnoosvobodilni borbi.

»Stori tako, Rihard. Prepričan sem, da ti lahko zaupam.«

»Mogče...« je zaskrbelo Stonea. »Da, da,« je dejal Moravec. »Ne bom po telefonu govoril z njo več ko pet minut. Vem, da mi Staplesova želi le dobro, toda moja usoda je odvisna od moje prevladnosti. Torej jutri na svidenje, Walter!«

»Gospod George Caldwell, telefon vas kliče.«

Jasni glas mladega hotelskega strežnika je zvenel po veži hotelja »Brewsterja«. S fotelja je vstal George Caldwell. Bil je velik in močan mož, odlično obložen. V tem tujcu, ki je prišel po zapisnikih v hotelski prijavnici zaradi trgovskih opravkov iz Montreala, ne bi nihče spoznal pobeglega letnika iz Charlestowna. Nikomur ne bi prišlo na um, da bi spravljal tega resnega moža v zvezo z gospodom Walterjem Coleom iz hotela »Astorja« ali pa z gospodom Winfieldom Clydemom, ki se je šele pred kratkim po hudi boleznih malo opomogel v penzionu Andersonu.

Stopil je v telefonsko celico in vzel slušalko v roko. »Tu govori George Caldwell.«

»Hvala Bogu!« je odgovoril je odlegel Walter Stone. »Ne več, kako mi je odleglo. Bal sem se zate.«

»Zal mi je, a ni klo drugače. Kaj si doznal, da sem zapustil prejšnje bivaljske?« Včeraj sem bil tam in zvedel, da si odpotoval. Lahko si misliš, kako razburjen sem bil, dokler ni prišlo sporočilo o tebi. Povedati pa ti moram, da sprva nisem nič vedel, da je bilo pismo tvoje. Šele pozneje sem začel misliti, da bi lahko bil odpotšil.«

»Nato sem takoj po mailnem dopisovanju ključu zbral iz tvoje glave zloze v besede. Vem, da sem bil neumen ker mi ni prišlo takoj na um, da je pismo tvoje. Zato se ti tako pozno oglasam. Ali je s tem kaj zamujenega?«

»Ne, ne.«

»No, hvala Bogu. Pa zakaj si to napravil?«

»Ne morem ti to tako natančno obrazložiti. Čutil sem, da moram tako storiti. Ali je pismo z odgovorom prišlo?«

Prosto po Scottu:

ČRNI BRATJE

Kriminalni roman

19

»Ali bi mi ne hoteli prej pojasniti...«

»Poslušaj sem se malhne prevare. Gospod, ki ste z njim govorili v sredo, je bil inšpektor Viljem Davis. Njegova naloga je v tem, da igra vlogo inšpektorja Steelea.«

»Zakaj?«

»Ker je bolje, če z raznimi obiskovalci ne pridem osebno v stik.«

Doroteja Staplesova je zastrmela vanj. »Če torej zadnjič nisem govorila z inšpektorjem Steeleom...« je prestrašeno dejala, »potem gotovo ne velja več obljuba, ki mi jo je dal oni drugi gospod.«

Steele se je nasmehnil in zmal z glavo. »Inšpektor Davis vam ni ničesar obljubil, gospodična Staplesova.«

»Te besede so jo še bolj osupnile. Je prišel sem vam dal tisto obljubo,« je pomislil, »govorili ste z menoj, ne pa z inšpektorjem Davisom. Tega ste samo videli.«

Njena zmeda ga je navidezno zabavala. »Zadevo vam bom nekoliko natančneje obrazložil. Ko ste takrat stopili v sobo, je bil pred vami inšpektor Davis, ki je igral mojo vlogo. Morda se spomnite, da se je njegov obrazložen spremenilo, ko ste začeli govoriti o Moravcu. Tisti trenutki je namreč pritisnil na gumb, ki me je v moji sobi opozoril, da se je začel pogovor o važni reči. Od tistega trenutka niste več sedeli nasproti inšpektorju Davisu, marveč samo še nasproti govorilni celi. Diskutiral je z inšpektorjem Davisom, ki je sledil. Vidite, vsako besedo, ki je sledila. Vidite, tamle je spremenil valj. Zdal pa se nekaj k točki, ki se tiče vaših vprašanj. Mojih odgovorov in moje obljube. Zanimalo vas bo... oglejte si ta aparat...«

Vstala je in si ogledala instrument, ki je bil podoben raztegnjenemu pisalnemu stroju.

»Da,« je dejal, »to je res tudi pisalni stroj. Kakor vidite, ima navadno napravo za tipke, toda tipke manjkajo. Te pa ima aparat tudi, le da so malhne, rdeče žarce, bliskajoče se. Delujejo s pomočjo električnega toka in pišejo stavke namesto tu v stroju na papir na nekoliko oddaljeno majhno tablo iz stekla. Ta tabla je v sobi na pisalni mizi inšpektorja Davisa. Vidite, gospodična Staplesova, jaz znam s tem aparatom delati prav tako hitro kot strojski pisar na pisalni stroju. Malo zabava z vami preko inšpektorja Davisa je bila torej zelo preprosta. Davis je moral biti pri govorjenju z vami samo malo počasnejši, da je lahko hkrati bral pisavo na steklu.«

»To je čudovito!«

»In koristno,« je pripomnil Steele. »Zdaj pa bova govorila o zadevi, zaradi katere sem vas povabil. Seveda se tiče gospoda Moravca. Prej pa bi rad vedel, če ste ga medtem kaj videli ali kaj slišali o njem.«

»Ne, nisem.«

Njegov pogled je postal prodrlnejši. »Ali vas smem vprašati, gospodična, kakaj tako zelo želite, da bi se srečno izmotal iz zagate?«

Staplesova je bila v veliki zadregi. »To... to je zelo čudno vprašanje gospod Steele...«

»Ali mi ne morete samo malo naznačiti, kakaj ste tako naklonjeni gospodu Moravcu?«

»Pravzaprav ne vem, kako bi vam to po vedal.« je odgovorila. »Vidite, ob srečanju z njim sem prvič spoznala, da je moje življenje samo dolga vrsta praznih smešnosti! Za zabavo potujem z ladjo in avtomobilom s s vozim in konja jaham. To me vendar prazno življenje. Ko mi je postalo to jasno sem si prislegla, da moram pomagati njemu, čigar življenje je samo borba.«

Fizkultura in sport

Rudar je zopet dosegel normo

»Tekstilac« (Varaždin) : »Rudar«
5:2 (2:0)

Po zmagi nad »Buducnostjo« je maršsko pričakoval, da bo moštvo »Rudarja« ponovilo svoj uspeh tudi v nedeljo na tekmi proti »Tekstilu«, ki jo je igralo v Varaždinu. Res je, da je »Rudar« igral tekmo na tujem terenu, vendar to ne sme biti vzrok, da se tako trdovratno drži »petice«, ki je po-

stala zanj že nekakšna norma na gostovanjih.

Izid nedeljske igre v Varaždinu ne daje »Rudarju« izgledov za uspeh v tekmi, ki jo bo igral prihodnjo nedeljo v Kotoru proti »Boklju«. Kako trd oreh je »Bokelj«, ve povedati moštvo »Veleža«, ki je moralo pustiti obe točki. Bilo kakor že — našim fantom želimo, da bi v Kotoru bolje odrezali kot v Varaždinu.

Izdaja prehranbenih bonov

za mesec oktober 1951

Po navodilih gospodarskega sveta in Sveta za blaginjo promet vlade FLRJ se z mesecem oktobrom ukinjajo dosedanje živilske nakaznice in bodo potrošniki prejeli namesto živilskih nakaznic prehranbene bone. Posamezne kategorije potrošnikov prejema sledenče nominalno vrednost (število) prehranbenih bonov:

Kateg.	Kruh	Sladkor	Maslo	Meso	Kakao	Riz	Dodat.	Skupno
R-1a jam	185	95	95	240	—	—	15	630
R-1a gozdni	185	80	95	240	—	—	15	615
R-1a	155	80	95	175	—	—	15	520
R-1b	135	65	90	175	—	—	15	480
R-2a	135	80	95	175	—	—	15	520
R-2b	135	65	90	175	—	—	15	480
R-2a	110	60	70	85	—	—	15	340
R-1	130	60	75	85	—	—	15	365
R-2	90	50	70	70	—	—	15	295
R-3	75	50	70	70	—	—	15	255
RS-1	130	60	75	85	—	—	15	365
RS-2	90	50	70	70	—	—	15	295
RS-3	75	50	60	55	—	—	15	255
PO	55	40	40	50	—	—	15	200
SO-1	55	40	40	50	—	—	15	200
SO-2	55	40	40	50	—	—	15	200
D-1	55	60	25	60	25	50	15	290
D-2	60	60	40	70	50	40	15	335
D-3	65	60	50	95	70	25	15	380
udarniška	10	50	50	40	—	—	15	165
dolijle	20	25	30	10	—	—	15	100
B	10	60	40	40	—	—	15	155
nosilce	—	80	30	40	—	—	15	165

Potrošniki dodatnih kategorij (nosilce žene in bolniki in bolniki izven bolnic) prejmejo v mesecu oktobru samo enomesečni znesek prehranbenih bonov in ne kot doslej štirimesečni oziroma dvomesečni.

Ker so razdeljevalci živilskih nakaznic (podjetja, ustanove, KLO) že vložili pri poravnavi za trgovino in preskrbo OLO za mesec oktober naročilnice (»Rekapitulacije«) po starih navodilih, bodo z ozirom na spremembe potrebni popravki naročilnic, ki jih bodo izvršila podjetja za trgovino in preskrbo OLO. Iz popravilnih naročilnic mora biti razvidno:

1. V koloni 2 »Rekapitulacije« naročenih nakaznic in bonov obrazec NB 1202 — novi mora biti navedeno skupno število potrošnikov posameznih kategorij.

2. V kolonah 3, 4 in 5 mora biti navedeno število samoskrbovancev s kruhom (kol. 3), z maslobo (kolona 4) in mesom (kolona 5).

3. V koloni 9 je treba prikazati znesek prehranbenih bonov, ki pripada po novih navodilih potrošniku z ozirom na pripadajočo kategorijo.

4. V koloni 10 pa skupno vrednost prehranbenih bonov za vse potrošnike iste kategorije (število potrošnikov iz kolone 2 pomnožiti s kolono 9).

5. Za samoskrbovance s posameznimi predmeti (kruh, maslobo in meso) naročajo podjetja, ustanove, KLO prehranbene bone v celotnem znesku s tem, da ob dvigu bonov vrnejo odgovarjajoči znesek (osnovna kolona 3, in 5) podružnici Narodne banke, z izpolnjenim obrazcem 1202-a »Rekapitulacija« vrnenih bonov in nakaznic.

Za dvig dodatnih industrijskih bonov za nakup monopolnih predmetov ostanje naročilnice nelpremenjene in se izdaja vrši na dosednji način.

(Iz pisarne Glavne uprave za trgovino in preskrbo LRS.)

GASILSKA 40-LETNICA

V nedeljo 16. t. m. so v Izlakah nad Zagorjem slavili 40-letnico delovanja svojega gasilskega društva. Te slovesnosti so se udeležili tudi gasilska društva iz Zagorja, Loke-Kisovca in Čemšenika.

PREKLIC

Izgubil sem partijsko, sindikalno in osebnostno izkaznico F-0721178, reg. 7868 PNZ Trbovlje. Proglasam navedene dokumente za neveljavne. — Edi Dolenc, Trbovlje, Loke 525.

Angleški film »OBALA«

Zgodba v tem filmu je precej preprosta. Lahkomiselni mornar zapusti ženo z dvema hčerama in tretjim otrokom, ki je na poti. Mati se sama preloče skozi štirinajst let samote ter vzredi hčerki do kruha, sina pa do gimnazije.

Materino žrtev občuti samo starejša hčerka in iz tega se razvije v njej strastno sovraštvo do očeta, ker vidi

stemu otroku, ki je zaradi njegove brezbrzičnosti največ trpel.

Film je izdelala firma J. Arthur Rank, v glavnih vlogah pa nastopajo Robert Newton, Cathleen Harrison in Susan Shaw.

Temu kinematografskemu delu štejemo v dobro, da se je kljub zapeljivim priloznostim izognil raznim sentimentalnostim in da je ostal tudi v naj-

v njem krivca vsega gorja. Dekle se spozna z nekim ladijskim strojnikom. Ko premeta zadržke, ki jih zbujajo v spominu na očeta njegov poklic, ga vdano vzljubi in mu ostane ob strani, ko zgubi službo tik pred poroko in je dolga leta brezposeln, kljub posmehu mlajše sestre, ki računa na dobro partitjo.

V tem času se vrne v Liverpool potepeni mornar — njen oče — ki zaradi maščevalnosti strojnika na ladji izgubi službo in se spomni žene, ki jo je pred leti zapustil. Doma se srečata s hčerjo, ki pa ga, ker želi ohraniti materi mir, vrže na cesto. Pijani oče ubije v pretepu svojega sovražnika strojnika. Službo ubitega dobi ženin ubijakeve hčerke. Tako je oče nehoti s svojim zločinom storil nekaj dobrega prav ti-

čustvenejših slikah in situacijah za držan. Uvrščamo ga lahko med dobre filme letošnje sezone.

Na sporedu bo v prihodnjih dneh v trboveljskem kinu.

Kino Trbovlje

bo predvajal angleški film

»OBALA«

Predstave bodo od petka do ponedeljka. — Naslednji teden izredni spored z avstrijskim glasbenim filmom »EROICA«. Predstave razvidne iz reklamnih omari.

ZANIMIVOSTI

žepni računski strojček

Majhna državica, kneževina Lichtenstein, ki leži med Nemčijo in Švicco, je znana največ filatelizmom. Kdaj pa kdaj se omenja njeno ime tudi v zvezi s tihotapskimi aferami, ker je lega te dežele zelo priprljiva za tihotapstvo. Državca Lichtenstein pa ima tudi zelo dobro razvito industrijo preciznih strojev. Tako je tovarna pisalnih in računskih strojev Contina v Lichtensteinu začela pred nedavnim izdelovati v seriji univerzalne žepne računske strojčke znanke Curta. Strojček ima obliko cilindra, ki je dolg 8,5 cm, v premeru pa ima 4 cm ter tehtata samo 230 gramov. Akoravno je strojček zelo majhen, vendar človek lahko opravlja na njem vse štirje računske operacije, kakor na vsakem drugem modernem računskem stroju. Strojček se drži v roki, ko pa je delo končano, ga deneš v žep.

ženske žive dalj kot moški

Ženske so šibkejši spol, saj ne morejo po svojem fizičnem ustroju razviti toliko telesnih sil kot moški. Toda v nekem pogledu so pa vendar močnejši spol. Moč ali pa šibkost človeka se ne kaže samo v telesnem delovanju, marveč tudi v odpornosti proti raznim boleznim, torej v vitalnosti. Žiljenjski sil. Če raziskujemo to vprašanje, pridemo do presenetljivih zaključkov, kar so napravili ameriški zdravniki, ki so v neki bolnišnici preiskali več stotisoč bolnikov.

Te preiskave so pokazale, da se skoraj vse bolezni, zlasti pa bolezni na prebavilih,

Velika tombola

ZVEZE BORCEV mesta Trbovlje

bo v nedeljo 21. oktobra

To bo največja tombola, ki je bila do sedaj v revirjih.

50 tombol
20 dobitkov po 2000 din
300 činkovov
500 kvatern
900 tern in
1000 amb

Cena tombolske karte 40 dinarjev. Pohitite z nakupom srečk!

Na svidenje 21. oktobra v Trbovljah

Začasna omejitev zdravniških ordinacij

Uprava poliklinike v Trbovljah obvešča prebivalstvo, da bodo zdravniške ordinacije od 1. do 6. oktobra t. l. zaradi službene odgovornosti zdravnikov omejene le na najnujnejše primere. Edino delavci in uslužbenci, ki bodo v staležu delavskih in uslužbenih ambulantah sprejemali v polnem obsegu. Odstotno ambulantne zdravnike dr. Krambergerja in dr. Komorowskega bo nadomestil v nedeljenih dneh le en zdravnik iz Ljubljane. Vse ordinacije bo opravljali v sektorski ambulanti na Vodah (stara bolnišnica). V okrajni ambulanti (izolirnica) in v obratni ambulanti cementarne od 1. do 6. oktobra t. l. ne bo ordinacij. V splošni bolnici v Trbovljah se bo delalo normalno. Zdravnik-naměstnik iz Ljubljane bo v ambulanti na Vodah ordiniral od 7. do 11. ure za obrate, ki so dodeljeni dr. Krambergerju. Od 11. do 13. ure bo ordiniral za zavarovance, ki sodijo pod okrajno ambulanto (izolirnica) in obratno ambulantno cementarne. Popoldne od 13. ure dalje pa bo ordiniral za zavarovance, ki so dodeljeni dr. Komorowskemu. Glede dežurne službe ni sprememb. Po 6. oktobra t. l. bodo spet vsi zdravniki v Trbovljah normalno delali.

Ker bo zdravnik iz Ljubljane izredno obremenjen z delom, prismo, da se prebivalstvo obrača nanj res samo v nužnih in neodložljivih primerih.

Uprava poliklinike Trbovlje

ZADRUŽNI SKLAD TRBOVLJE

otvarja s 30. septembrom t. l. v Trbovljah pri Tomanu

trgovino z vsemi kmetijskimi prodajnimi artikli

kakor: meso, moko, jajca, vino, krompir, fižol in podobno.

V tej trgovini boste dobro postreženi po najnižjih dnevnih konkurenčnih cenah.

V sestavu zadrúžnega sklada delujejo še:

Mehaniška delavnica Gabersko,

ki opravlja vsa potrebna mehaničarska dela na raznih kmetijskih strojih in ostalem orodju,

Ekonomija Hotemež,

Ekonomija Loka pri Zidanem mostu,

Okrajno posestvo »Širje«

ter ostale KDZ okraja Trbovlje in KDZ izven okraja.

Telefon št. 2

Bančna zveza: NB Trbovlje

št. 614-10517-0

Uprava zadrúžnega sklada

Trbovlje

Uz popotne torbe „ZASAVSKEGA VESTNIKA“

„ZASAVSKEGA VESTNIKA“

Na Dolu pri Hrastniku so imeli pred kratkim gasilsko veselje. Udeležili se je to prireditve tudi neki študent tamkajšnje III. gimnazije. Ker so imeli na veselici srečolov, si je tudi ta fant kupil srečko — in imel je res srečo. Ves vesel je hitel k paviljonu, da odnese s kupljeno številko 250 lep dobiček — iz kruha pečeno srce — toda joji: ni ga dobil, neki drugi dobiček so mu dali. Ta mladi fant prosil sedaj, da mu prireditelj veselice pojasni, zakaj so ga »ofrnali« za ta dobiček, ki se ga je tako veselil. »Pravično naj delajo« pravi ta fant. Mi ne moremo reči drugega, kot da ima ta fant popolnoma prav.

Vsek, ki pozna naš št. Lambert, mora reči, da je ta hriček priljubljen in sončen kraj. Vendar tamkaj nekaj ni v redu. Številni domačini se pritožujejo nad svojim poštnim uradom. Velikokrat se zgodi, da naročniki ne dobe svojega časnika, drugkrat pa kar dva. Prizadeži se vprašujejo, če postna uslužbenka morda misli, da ljudje naročajo časnike samo zato, da imajo papir za zavijanje. Pa ni tako: kupujejo jih, ker le radi kaj berejo. V št. Lambertu pravijo nadalje, da se zgodi, če prideš na poštni urad in vprašaš, če je kaj pošte, da postna uradnica na kratko odgovori: »Saj danes ni pošte! Če pa le še situarš, pa vstane uslužbenka izza mize in gre pogledat; nekaj časa lista med časopisi, med katerimi je vedno nekaj starih, potem pa le kaj najde. Pred kratkim so bili koliki otroci na pošto in našli uradnico, kako je za mizo sladko — spančkala. Govori se tudi po tem kraju, da se na tej pošti odpirajo pisma, kar absolutno ne gre. Take in podobne stvari se gode tamkaj. Nič drugega ne zahtevamo šentlambereci kot res, pravilo. In red se menda lahko vpelje tudi na tej pošti, pripominjamo mi.

OBJAVA

Z odločbo OLO Trbovlje štev. 5405/10 z dne 25. avgusta 1951 prehaja s 1. oktobrom t. l. podjetje »Okrajni magazin Trbovlje« v likvidacijo.

Pozivamo vse upnike, da priglasijo svoje terjatve, dolžnike pa, da poravnajo svoje obveznosti do 15. oktobra t. l.

Likvidacijska komisija

Pretekli teden je bilo v Trbovljah zelo vroče. Vsem tistim, ki tako zelo pogrešajo dva gospoda, in vsem onim, ki trošijo razne laži po naši dolgi dolini, sporočamo razveljavljeno vest, da sta oba pogrešana gospoda zdrava in krepka in se nahajata v Mariboru. Tudi vse zdrave ude imata. To povelje v pomirjenju vsem tistim, ki mislijo, da smo hoteli obema gospodoma, ki ju ni več v Trbovljah, poraziti menda uspeha in nosova. Pa sta — kakor rečeno — oba zdrava.

Se predno sta oba gospoda zapustila Trbovlje, smo zvedeli, kako sta znala pridobivati ljudi na svojo plat. »Heroji« v Trbovljah menda vsi poznate, je za mizo sladko — spančkala. Govori se tudi po tem kraju, da se na tej pošti odpirajo pisma, kar absolutno ne gre. Take in podobne stvari se gode tamkaj. Nič drugega ne zahtevamo šentlambereci kot res, pravilo. In red se menda lahko vpelje tudi na tej pošti, pripominjamo mi.

lutni Trboveljčani, zgražali, oba odšla »mučenika« pa silno poveljeval. Razumemo ga. Najbrž je pričakoval, da mu bosta še dala za kakšen »firkelček«.

Tudi v Hrastniku imamo neko zelo zanimivo novost: tamkaj so se sindikalni pevel združili s cerkvenim pevskim zborom...

Na trboveljski postaji so se hoteli modernizirati. Prav tako, vsi si želimo napredka, samo ta modernizacija teče silno počasi. Ze skoraj eno leto bo, odkar so začeli tamkaj urejati bife poleg čakalnice, toda te okrepčevalnice še vedno ni in ni. Potrebna pa bi bila in ljudje si jo žele, zlasti tedaj, kadar ima vlak zamudo. Zakaj bifeja še ni, ne vemo. Nekateri pravijo, da ga ne odprejo zaradi tega, ker nečelo delati konkurence mestni gostilni pri Oecopu, drugi pa pripovedujejo, da se boje zamere v cementarni.

Nekoč — dolgo, dolgo je že tega, le stari ljudje se še prav dobro spominjajo — je visela na steni čakalnice trboveljske postaje lepa stenska ura. Lepo in veselo je tikala in do minute natančno je šla. Vsi stari Trboveljčani to dobro vedo, saj so si po tej uri naravnali svoje žepne ure in ponos-

no pripovedovali, da imajo natančno dočeo uro, saj so jo naravnali po oni v trboveljski čakalnici. Danes — skoraj petdeset let po teh časih — pa take ure ni več na postaji. Prazna je stena. — Morda se bo pa le našla kje kakšna »bekerca«: če ima kdo dve, naj eno odstoji. Ali pa bomo napravili tombolo zanjo!

Vino je postalo cenejše — tudi o tem smo že pisali. In v Trbovljah je tu in tam sedaj po stari navadi »visoka temperatura«. Tako visoko temperaturo so imeli v Trbovljah preteklo nedeljo neki fantje, ki so hoteli vpeljati v naši dolini neko novost, za katero pa, odkrito rečemo, nismo prav nič navdušeni. Minulo nedeljo so v Trbovljah pokopali nekega fanta. In ob visoki temperaturi, ki so jo imeli navedeni fantje in prireditelji umrlega, so šli na grob in zapeli pokojnemu v počastitev pesem »Bolen mi leži... Kaj bi rekel k temu? Nič drugega kot sledeče: naj gre kak Trboveljčan in vse te fante polovi, pripelje vsakemu par krepkih zausnle, da bodo zvezde videli, potem pa naj jih zapre v kak hlev za 48 ur. Pa brez vsakega kruha in vode!

Graditelji, pozor!

Na območju OLO Trbovlje se delajo številne gradnje nekontrolirano in v nasprotju z zakonskimi predpisi (Ur. list FLRJ št. 46 z dne 3. VI. 1948 in Ur. list LRS št. 2/51 z dne 10. I. 1951). Še vedno se gradijo hiše brez gradbenega dovoljenja in brez odločbe o ožji lokaciji. Gradbeni dela opravljajo osebe, ki nimajo potrebne kvalifikacije in tudi ne dovoljenja oblasti za samostojno opravljanje teh del.

Jasno je, da nastaja zaradi takšnega stanja škoda na gradbiščih in to, da je zgradba ali slabo izvršena ali pa lokacija nemogoča. To velja predvsem za gradnjo malih hišic.

Po zakonu o ljudskih odborih št. 108, toč. 4, mora gradbeno dovoljenje poleg gradbenih pogojev vsebovati tudi ime in sedež graditelja. Zaradi tega mora investitor hkrati, ko vloži prošnjo za gradbeno dovoljenje, navesti tudi izvršitelja gradbenih del — da pa bo mogoča kontrola, mora na gradbišču obesiti tablo

z navedbo imena in sedeža gradbenega podjetja za objekt, ki je v gradnji. V lastni režiji gradi lahko samo tisti lastnik, ki je sam gradbenik-strokovnjak. Če nima ustrezne kvalifikacije, mora imeti graditelj v lastni režiji pooblaščenega nadzornika.

Vsi tisti, ki gradijo, nimajo pa še betonske plošče nad kletjo, morajo pred nadaljevanjem del sporočiti na OLO Trbovlje, poverjeništvu za lok. gospodarstvo ime in sedež gradbenega podjetja oz. pooblaščenega nadzornika, ki bo nadziral gradbeni dela na stavbi.

OLO Trbovlje, poverj.

za lok. gospodarstvo

Podjetja!

Prevezemamo inserate vseh vrst

OKRAJNO GRADBENO PODJETJE »O G R A D«

V TRBOVLJAH

GRADI VAŽNE OBJEKTE IN SPREJEMA TUDI NADZOROVANJE NAD GRADNJO STANOVANJSKIH HIŠIC

»OGRAD«, TRBOVLJE